

ЗБІРНИК НАУКОВИХ СТАТЕЙ МАГІСТРІВ

Частина 1

**Полтава
2021**

**Вищий навчальний заклад Укоопспілки
«ПОЛТАВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЕКОНОМІКИ І ТОРГІВЛІ»
(ПУЕТ)**

ЗБІРНИК НАУКОВИХ СТАТЕЙ МАГІСТРІВ

Частина 1

**Полтава
ПУЕТ
2021**

УДК 339.1+640+664+37+657+005+004+80(062.552)

3-41

Друкується відповідно до Наказу по університету № 140-Н від 25 серпня 2021 р.

Редакційна колегія:

Головний редактор – **О. О. Нестуля**, д. і. н., професор, ректор Вищого навчального закладу Укоопспілки «Полтавський університет економіки і торгівлі» (ПУЕТ).

Заступник головного редактора – **О. В. Манжура**, д. е. н., доцент, проректор з науково-педагогічної роботи ПУЕТ.

Відповідальний секретар – **Н. М. Бобух**, д. філол. н., професор, завідувач кафедри української, іноземних мов та перекладу ПУЕТ.

Відповідальний редактор:

А. С. Ткаченко, к. т. н., директор Навчально-наукового інституту денної освіти ПУЕТ.

Члени редакційної колегії:

Л. М. Шимановська-Діаніч, д. е. н., професор, завідувач кафедри менеджменту ПУЕТ;

Т. В. Онішко, д. і. н., професор, завідувач сектору документознавства та інформаційної діяльності в економічних системах кафедри менеджменту ПУЕТ;

Л. С. Франко, ст. викладач, завідувач кафедри міжнародної економіки та міжнародних економічних відносин ПУЕТ;

М. Є. Розоза, д. е. н., професор, завідувач кафедри економічної кібернетики, бізнес-економіки та інформаційних систем ПУЕТ;

Т. А. Костишина, д. е. н., професор, завідувач кафедри управління персоналом, економіки праці та економічної теорії ПУЕТ;

Г. В. Лаврик, д. ю. н., професор, завідувач кафедри правознавства ПУЕТ;

О. В. Ольховська, к. ф.-м. н., завідувач кафедри комп'ютерних наук та інформаційних технологій ПУЕТ;

О. В. Яріш, к. е. н., доцент, завідувач кафедри фінансів та банківської справи ПУЕТ;

А. І. Мілька, к. е. н., доцент, завідувач кафедри бухгалтерського обліку і аудиту ПУЕТ;

Н. В. Карпенко, д. е. н., професор, завідувач кафедри маркетингу ПУЕТ;

Г. О. Бірта, д. с.-г. н., професор, завідувач кафедри товарознавства, біотехнології, експертизи та митної справи ПУЕТ;

Г. П. Хомич, д. т. н., професор, завідувач кафедри технологій харчових виробництв і ресторанного господарства ПУЕТ;

Т. В. Капліна, д. т. н., професор, завідувач кафедри готельно-ресторанної та курортної справи ПУЕТ;

Г. П. Скляр, д. е. н., професор, завідувач кафедри туристичного та готельного бізнесу ПУЕТ;

І. М. Петренко, д. і. н., професор, завідувач кафедри педагогіки та суспільних наук ПУЕТ.

Збірник наукових статей магістрів. Навчально-науковий
3-41 інститут денної освіти : у 2 ч. – Полтава : ПУЕТ, 2021. – Ч. 1. –
334 с.

ISBN 978-966-184-417-8

У збірнику представлено результати наукових досліджень магістрів спеціальностей: Підприємництво, торгівля та біржова діяльність; Готельно-ресторанна справа; Харчові технології; Освітні педагогічні науки; Облік і оподаткування; Менеджмент; Інформаційна, бібліотечна та архівна справа; Публічне управління та адміністрування; Комп'ютерні науки; Філологія; Фінанси, банківська справа та страхування; Економіка; Підприємництво, торгівля та біржова діяльність; Товарознавство та експертиза в митній справі; Маркетинг.

УДК 339.1+640+664+37+657+005+004+80(062.552)

Матеріали друкуються в авторській редакції мовами оригіналів.

За виклад, зміст і достовірність матеріалів відповідальні автори.

Розповсюдження та тиражування без офіційного дозволу ПУЕТ заборонено

ISBN 978-966-184-417-8

© Вищий навчальний заклад Укоопспілки «Полтавський університет економіки і торгівлі», 2021

Миць Я. В., Петренко І. М. Попередження та вирішення конфліктів у діяльності керівників закладів вищої освіти	250
Могила С. Є., Тодорова І. С. Педагогічні умови формування здатності до самооцінювання навчальної діяльності майбутнього викладача вищої школи в процесі магістерської підготовки	255
Молодецький К. В., Петренко І. М. Професійна компетентність майбутніх інженерів хімічного профілю в закладах вищої освіти.....	262
Палаженко В. В., Шара С. О. Організація науково-дослідної роботи студентів.....	267
Панько Р. В., Петренко С. М. Система виховної роботи в закладах вищої освіти	272
Почтар І. Д., Нестуля С. І. Наукові підходи до формування медіакультури майбутніх викладачів вищої школи в процесі магістерської підготовки	278
Пух В. М., Петренко І. М. Становлення цінностей в освітньому процесі	284
Ропавка А. В., Кононець Н. В. Поняття педагогічної культури магістрантів освітньої програми «Педагогіка вищої школи»	291
Рудаков С. С., Кононець Н. В. Удосконалення професійної підготовки фахівців готельно-ресторанного господарства в закладах вищої освіти	296
Старолат В. С., Тодорова І. С. Ігрові технології в освітньому просторі університету	301
Ступар А. В., Усанов І. В. Критерії сформованості професійної компетентності майбутніх юристів у системі фахової передвищої освіти	308
Тоноян Д. Г., Кононець Н. В. Використання інформаційно-комунікаційних технологій у процесі підготовки фахівців економічного профілю	312

ПРОФЕСІЙНА КОМПЕТЕНТНІСТЬ МАЙБУТНІХ ІНЖЕНЕРІВ ХІМІЧНОГО ПРОФІЛЮ В ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ

К. В. Молодецький, магістр спеціальності Освітні, педагогічні науки освітня програма «Педагогіка вищої школи

І. М. Петренко, д. і. н., професор – науковий керівник

Анотація. Стаття присвячена з'ясуванню тематичного спрямування наукової літератури з формування професійної компетентності майбутніх інженерів хімічного профілю у закладах вищої освіти як вітчизняних дослідників, так і дослідників інших країн.

Ключові слова: професійна компетентність, майбутні інженери хімічного профілю, монографії, дисертаційні дослідження, вітчизняний та зарубіжний досвід.

Abstract. The article is devoted to the analysis of the thematic direction of the scientific literature on the formation of professional competence of future chemical engineers in higher education institutions of both domestic researchers and researchers from other countries.

Key words: professional competence; future chemical engineers, monographs; dissertation research; domestic and foreign experience.

Постановка проблеми. Одним із найбільш вагомих показників ефективності держави є якісні зміни в освітній політиці відповідно до реальних потреб ринку праці та вимог до професійної компетентності випускників закладів вищої освіти. Виокремленні фактори впливають на всі компоненти професійної підготовки майбутніх інженерів закладів вищої освіти та інженерів хімічного профілю зокрема. Випускник закладу вищої освіти, інженер хімічного профілю – це фахівець, професійна компетентність якого має інтегративний характер.

Аналіз останніх джерел і публікацій. У педагогічній науці склалися визначені передумови для розробки теоретичних та практичних аспектів вирішення проблеми формування професійної компетентності майбутніх інженерів закладів вищої освіти.

ти. Питання підготовки майбутніх спеціалістів висвітлено у наукових роботах І. Бардус [1], Н. Волкової [2], Л. Грень [3], С. Домбровської [4], О. Ігнатюк [5], Г. Кашканової [6], С. Клепко [7], Мітрясової [8], О. Овчарук [9], О. Пометун [10] та інших дослідників.

Формулювання мети. Мета статті – з'ясувати змістовну спрямованість наукових досліджень, тематика яких пов'язана з формуванням професійної компетентності майбутніх інженерів у закладах вищої освіти, й майбутніх інженерів хімічного профілю.

Виклад основного матеріалу дослідження. Теорія і практика управління соціальними системами компетентнісної професійної освіти в контексті євроінтеграції (подано різнопланові дослідження щодо моделювання компетентнісної професійної освіти, спрямованої на становлення особистості європейського суспільства. Дослідження охоплює огляд теоретико-методологічних засад професійної освіти, вітчизняного й зарубіжного досвіду професійної підготовки конкурентоспроможних фахівців в умовах глобалізації та інформатизації знань) [2].

Монографію І. Бардус «Система професійно орієнтованого навчання фізики студентів інженерно-педагогічних спеціальностей комп'ютерного профілю» присвячено теоретичному обґрунтуванню та розробці системи професійно орієнтованого навчання фізики майбутніх інженерів-педагогів зазначеного профілю [1].

На увагу заслуговує монографія Г. Кашканової «Ігрові форми навчання загально технічним дисциплінам як засіб формування професійної спрямованості студентів» [6].

Дослідження С. Клепко «Філософія освіти в європейському контексті» розкриває основні поняття та конструктивні ідеї сучасної філософії освіти, подає досвід осмислення і вирішення головних її проблем й освітньої політики в демократичному суспільстві, визначає оптимальний шлях розвитку системи освіти України в європейському контексті; компетентнісно орієнтований підхід у науковій роботі визначено ключовою інноваційною ідеєю сучасної освіти [7].

Методологічні, теоретичні, методичні та науково-практичні засади розвитку хімічної освіти студентів вищих аграрних закладів освіти на підставі інтегрованого підходу розглянуто у дослідженні О. Мітрясової «Інтегрований підхід до навчання хімії студентів аграрного університету».

Монографія висвітлює традиції, тенденції та стратегію розвитку змісту сучасної хімічної освіти; вперше в українській педагогічній науці в ній запропоновано концепцію інтегрованого підходу до вивчення хімічних дисциплін студентами-аграріями, проаналізовано зарубіжний досвід інтеграції змісту природничих дисциплін. Увагу приділено сутності і завданням процесів інтеграції у навчанні хімії [8].

Колективна монографія на чолі з О. Овчарук «Компетентнісний підхід у сучасній освіті: світовий досвід та українські перспективи» присвячена новим напрямам розвитку змісту освіти в Україні та розвинених країн світу [9].

У монографії В. Петрук «Теоретикометодичні засади формування професійної компетентності фахівців технічних спеціальностей у процесі вивчення фундаментальних дисциплін» професійну спрямованість виведено поза межі навчання та схарактеризовано через «відповідність провідного мотиву професії реальному змісту професії» [10, с. 37]; домінантним показником професійної спрямованості визначено зміст та глибину професійного інтересу з урахуванням його положення в системі мотивів, що утворюють професійну спрямованість студента [10].

Наступним напрямом аналізу до визначеного нами кола питань є дисертаційне дослідження О. Ігнатюк «Теоретичні та методичні основи підготовки майбутнього інженера до професійного самовдосконалення в умовах технічного університету», 2010 (розроблено, науково обґрунтовано й експериментально перевірено теоретикометодичну концепцію та систему підготовки студентів до професійного самовдосконалення [5].

У дисертаційному дослідженні Л. Грень «Педагогічні умови формування у студентів вищих технічних навчальних закладів спрямованості на успішну професійну діяльність», визначено вплив теоретично обґрунтованих й експериментально переві-

рених педагогічних умов формування у студентів вищих технічних закладів освіти спрямованості на успішну професійну діяльність, на якість їхньої професійної підготовки [3].

Формуванню комунікативної компетентності майбутніх інженерів присвячено дослідження Т. Бутенко «Формування комунікативної компетентності майбутніх інженерів у процесі вивчення психологопедагогічних дисциплін», де розглянуто сутність комунікативної компетентності як сукупності знань, умінь і навичок, що містять: функції спілкування й особливості комунікативного процесу [2].

Висновки. Формування професійної компетентності майбутніх інженерів у закладах вищої освіти постійно перебувають у межах кола наукової уваги дослідників. Проте, поза увагою науковців залишилось питання формування професійної компетентності майбутніх інженерів хімічного профілю у закладах вищої освіти, що дає нам підстави для його ретельного вивчення та висвітлення у подальших наших публікаціях.

Проаналізовані наукові дослідження вітчизняного й зарубіжного досвіду професійної підготовки конкурентоспроможних фахівців в умовах глобалізації та інформатизації знань свідчать про не обхідність подальшого удосконалення методики формування професійної компетентності майбутніх інженерів у закладах вищої освіти, зокрема і майбутніх інженерів хімічного профілю.

Список використаних джерел

1. Бардус І. О. Система професійно орієнтованого навчання фізики студентів інженерно-педагогічних спеціальностей комп'ютерного профілю: монографія / Бардус І. О. – Бердянськ: ФО-П Ткачук О. В., 2014. – С. 224–226.
2. Волкова Н. П. Моделювання компетентнісної професійної освіти в контексті євроінтеграції: монографія / кол. авт; за заг. ред. проф. Н. П. Волкової. – Дніпро: Університет ім. А. Нобеля, 2021. – С. 356–578.
3. Дистанційна форма здобуття вищої освіти: аналіз думки студентів щодо якості, переваг та недоліків [Електронний ресурс] / С. А. Мороз, О. Г. Романовський та ін. // Інформаційні технології

та засоби навчання. – 2020. – № 79 (5). – С. 276–295. – URL: <https://doi.org/10.33407/itlt.v79i5.3340>. – Назва з екрана.

4. Бутенко Т. О. Формування комунікативної компетентності майбутніх інженерів у процесі вивчення психологопедагогічних дисциплін / Бутенко Т. О. // Організаційно-педагогічні умови формування професійної майстерності майбутніх фахівців. Теорія і практика управління соціальними системами 3 '2021 : автореф. дис. ... канд. пед. наук : 13.00.04. – Вінниця, 2011. – С. 22–24.
5. Ігнатюк О. А. Формування готовності майбутнього інженера до професійного самовдосконалення: теорія і практика : монографія / Ігнатюк О. А. – Харків : НТУ «ХП», 2009. – С. 432–435.
6. Кашканова Г. Г. Ігрові форми навчання загально технічним дисциплінам як засіб формування професійної спрямованості студентів : монографія / Кашканова Г. Г. – Вінниця : ВНТУ, 2012. – С. 124–123.
7. Клепко С. Ф. Філософія освіти в європейському контексті / Клепко С. Ф. – Полтава : ПОППО, 2006. – С. 328.
8. Мітрясова О. П. Інтегрований підхід до навчання хімії студентів аграрного університету : монографія / Мітрясова О. П. – Миколаїв : МДАУ, 2006. – С. 295–300.
9. Бібік Н. М. Компетентнісний підхід у сучасній освіті: світовий досвід та українські перспективи / Н. М. Бібік, Л. С. Ващенко, О. І. Локшина та ін. // Бібліотека з освітньої політики ; за ред. О. В. Овчарук. – Київ : К.І.С., 2004. – С. 112–123.
10. Петрук В. А. Теоретикометодичні засади формування професійної компетентності фахівців технічних спеціальностей у процесі вивчення фундаментальних дисциплін : монографія / Петрук В. А. – Вінниця : УніверсумВінниця, 2006. – С. 292–297.
11. Пометун О. І. Теорія та практика послідовної реалізації компетентнісного підходу в досвіді зарубіжних країн / Пометун О. І. // Компетентнісний підхід у сучасній освіті: світовий досвід та українські перспективи : Бібліотека з освітньої політики. – Київ : К.І.С., 2004. – С. 15–25.
12. Мартиненко С. А. Формування фахової компетентності майбутніх техніків у процесі вивчення дисциплін фізико-математичного циклу в авіаційному коледжі : автореф. дис. ... канд. пед. наук : 13.00.04 / Мартиненко С. А. – Слов'янськ, 2014. – С. 20–22.